

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJU

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽE GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU ?

Marksistični list »Delavec«, ki si pa seveda nadeva lep naslov »strokovni list«, je v 17. številki od dne 15. decembra 1935 priobčil za božično razmišljanje odlomek iz Beerove II. knjige socialnih bojev. V tem odlomku (komu v korist, res ne vemo) piše Beer, da se je Kristus rodil v razgretem, revolucionarnem ozračju kot sin neke rokodelske, tesarske rodbine iz Nazareta v severni Palestini. Nadalje se v dotičnem odlomku med drugimi neresnicami in potvorbami o Kristusu tudi trdi, da je bilo Jezusovo delo protinacionalno in njegova propaganda anarho-komunistična. Iz vsega odlomka pa jasno odseva zmeta in krivi nauk glede Kristusa, da je bil Kristus revolucionar, anarhist in seveda komunist tudi. Prav z nobeno besedo se ne omenja, da bi bil Kristus še kaj drugega kakor človek, da je bil namreč pravi in resnični Bog, ki je prišel na svet, da odreši človeški rod. Ker se list »Delavec« razširja tudi med naše delavstvo, je vsekakor primerno, da prinese tudi »Naš list« primerno pojasnilo in odgovor.

»Kaj se vam zdi o Kristusu?« (Mt. 22, 42.) je nekoč vprašal Gospod svoje učence. In od tedaj se neprestano ponavlja to velevažno vprašanje, neprestano odmeva po zemlji in vsak človek mora biti na jasnem glede Kristusa. Čudovito na Kristusovi osebi je, da ni mogoče iti mimo te osebe in jo morda ignorirati. Neko stališče pa mora vsak človek zavzeti do Kristusa. Ali se postavi človek ob Kristusovo stran in potuje z njim skozi življenje ali pa se Kristusu upre. Ali bo človek s Kristusom srečen ali pa bo brez Kristusa nesrečen. Če je Kristus Bog, potem moramo iti vsi brez izjeme za Kristusom, če pa Kristus ni Bog, potem je krščanstvo goljufija in sicer najstrašnejša goljufija, potem vse življenje ni drugega, kakor uganka, muka, neumnost ali kakor se je izrazil brezverni Voltair, strašna šala.

Da je bil Kristus velikanski pojav v zgodovini človeštva, dokazuje tudi ta

okolščina, da hoče imeti Kristusa vsak pokret, vsaka stranka, vsaka duhovna struja za sebe. Nekateri so trdili in deloma še trdijo, da je bil Kristus socialdemokrat..., da je bil Kristus komunist, da je bil Kristus prerok..., da je bil najmodrejši človek, kar jih je kedaj živelo na svetu, da je bil najbolj idealni človek..., da je bil največji učitelj in človekoljub..., itd. Vse mogoče trdijo o Kristusu, samo tega pa nočejo izpovedati, da je bil Kristus pravi in resnični Bog.

I.

Kristus je bil revolucionar, pravijo nekateri. Če besedo revolucijo tako razumevajo, kakor jo pač razumevamo, združeno z uničevanjem, požiganjem, prevratom in moritvijo, potem Kristus ni bil nikak revolucionar. Če pa razumemo besedo revolucija in revolucionar, kot preobrat na nekaj novega, potem pa lahko govorimo o Kristusu kot revolucionarju. S Kristusom se je začel nov svet, s Kristusom so pričeli šteti novo dobo v človeški zgodovini, ubogo Dete iz Betlehema je dvignilo človeštvo iz tečajev in to moremo imenovati brez vsakega dvoma največjo revolucijo kar jih je kedaj doživelo človeštvo. Samo pomislimo, kakšni nazori so vladali pred Kristusom o dostojanstvu človeka, sužnja, o družini, o ženi, o otrocih, o razmerju do bližnjega. Pogan si je mogel žene zamenjavati kakor ponošeno obleko. Otroke je izpostavljajal, da se je znebil neprijetnega bremena. Poganski svet ni poznal sirotišnic, zavetišč in bolnišnic, poganstvo ni poznalo ljubezni do bližnjega. In nezaslišno je, kaj je gospodar še počenjal s sužnji.

Kristus je hotel vsemu temu od pomoči. Kristus je hotel ustvariti novega človeka in po človeku nov družabni red. Kristus ni prišel spreminjati žalostne podobe sveta z upori in revolucijami, marveč s tem, da je

hotel spremeniti mišljenje človekovo; Kristusov nauk ni bil morda kakor dinamit, ki razstreljuje in uničuje, marveč je bil podoben kvasu, ki vse prekvasi in zboljšuje. Kristus ni nameraval zboljšati tedanjih razmer, da bi obsodil ves tedanji gospodarski red in zahteval njegovo odstranitev, marveč je Kristus hotel poboljšati ljudi in ti ljudje so ustvarjali boljši in dostojnejši gospodarski red. Kristusa moremo le toliko imenovati revolucionarja kakor moremo imenovati pomladansko sonce, ki prinese novo življenje v naravo, imenovati revolucionarno.

II.

Drugi zopet trdijo, da je bil Kristus komunist, kar trdi odlomek v listu »Delavec«. V tem smislu, kakor mi pojmujeemo komunizem, ki hoče prevreči ves dosedanji družabni red in je že povzročil toliko strašnih umorov, — Kristus prav gotovo ni bil komunist. Komunizem ne priznava lastninske pravice, Kristus pa je potrdil 7. in 10. božjo zapoved, ki varjujejo privatno lastnino. Kristus niso sledili samo revni galilejski ribiči, marveč tudi premožni ljudje, kakor Nikodem, Cahej, Jožef iz Arimateje, Marta in Magdalena. Naš Gospod ni morda sanjal o nekem utopističnem družabnem redu, kjer bodo vsi ljudje živeli v nekem bajnem bogastvu, marveč je odkrito povedal: »Reveže boste vedno imeli med seboj.«

Čeprav pa Kristus ni bil komunist, vendar še ne sledi iz tega, da je imel Kristus za pravo to, da je bilo vse premoženje razdeljeno le med nekatero ljudi, ki so ga po mili volji izrabljali. Nikakor mu niso bile tedanje gospodarske metode. Kristus ni bil nikak komunist, vendar najstrožje obsoja brezsrčne orgije, ki jih je uganjal tedanji kapitalizem z zlorabo privatne lastnine. On je pridigal: »Blagor usmiljenim, ker ti bodo usmiljenje dosegli (Mt. 5, 3.), on je nasvetoval bogatemu mladeniču, da naj svoje

premoženje razdeli med uboge, ne samo to, Kristus tudi z boleščjo v srcu ugotavlja, kako težko bo šel bogatin v nebesa in v priliki o bogatinu in Lazarju bogatina obsoja, čeprav mu ničesar drugega ne očita, kakor trdosrčnost in brezsrčnost do revežev.

Če komunizem toliko pomeni, kakor razbojništvo, potem Kristus nikakor ni bil komunist, če pa komunizem pridiga ljubezen, poštenost ter pravičnost, potem je bil Kristus komunist. Če pomeni komunist toliko, kakor vdreti v hišo svojega bližnjega, ga izropati in pobiti na tla, potem Kristus ni bil komunist, če pa pomeni komunist toliko, kakor lomiti kruh lačnim, napajati žejne, oblačiti nage, potem je bil Kristus komunist. Če je komunist toliko, kakor ptič pelikan, ki razkljuje svoje lastne prsi, da s krvjo hrani mladiče, potem je bil Kristus komunist.

Kristus ni bil revolucionar in komunist, kakor mi razumevamo besede v njihovem pomenu. Kaj pa je bil potem takem? Je bil morda samo fino čuteč in najbolj moder učitelj? Je bil morda samo najboljši človek? Je bil Kristus samo zgolj človek?

— :—

Če poznamo človeka v vsej njegovi potankosti, potem moramo priznati: Kristus ni bil samo človek, ampak je bil neizmerno več. V njem je nekaj, kar se nikakor ne da spraviti v človeške oblike. Napoleon je dejal: »Jaz vem, kaj je človek, toda Kristus je bil več, kakor človek.« Že pred Kristusom so živeli razni geniji, plemeniti ljudje in veliki talenti, a koncem vseh koncev so bili pač samo ljudje. Vsi modrijani, geniji in talenti starega in novega veka niso bili zmožni niti enega človeka duhovno preroditi. Kristus je pa milijone in milijone ljudi duhovno prerodil, da so mu odprli svoja srca in duše. Po Kristusu so postali največji grešniki svetniki in plemeniti ljudje, roparji in morilci pa so postali po Kristusu oni, h katerim se danes zatekamo in jih kličemo na pomoč. Oni, ki so bili od življenjskih bridkosti strti in uničeni, so po Kristusu postali potolaženi in se navzeli življenjskega optimizma. Kje so pa veliki ljudje vseh časov, pa naj se imenujejo Platon, Aristotel, Sokrat, Ciceron ali morda Marks, Lenin, Stalin ali kogar že hočete, ki bi bil zmožen enemu samemu umirajočemu človeku vlti tolažbo v njegovo dušo? Ves marksizem ne ve povedati niti enega imena.

Kristus ni bil nihče drugi, kakor pravi in resnični Bog, kateremu gre vsa slava in čast. Nietzsche je zapisal naslednje bogokletne besede: »Če poslušamo zvonjenje ob nedeljah in praznikih, se moramo vprašati: Ali je to mogoče? In to zvonjenje naj velja ne-

kemu Judu, ki je živel pred 2000 leti in trdil, da je bil sin božji, zaradi česar je bil končno tudi križan. »Ta trditelj«, pravi Nietzsche, »je vendar brez podlage.« Veliki cinik Nietzsche si sam sebi nasprotuje. Če bi za božanstvo Kristusovo ne imeli nobenega drugega dokaza — pa jih je seveda dovolj — kakor to, da že 2000 let zvoni po vsem širnem svetu Kristus v čast in slavo, bi bil že to zadosten dokaz, da Kristus ni samo človek, marveč da je pravi resnični Bog. Ali ni nespametno misliti, da bi Kristus, če bi bil zgolj človek, tako majestetično mogel kljubovati zobu časa in svetovne zgodovine. Že zgodovina sama izpričuje, da je bil Kristus pravi in resnični Bog.

Čudno se nam zdi, da je marksistični list »Delavec« tako navdušen nad

Beerovimi iznajdbami, zavijanji in lažmi, da jih ponatiskuje za slovensko delavstvo kot božično premišljevanje. Žalostno, da se dobijo ljudje, ki jih je rodila katoliška slovenska mati, pa pomagajo ubijati vero v božanstvo Kristusovo. Možje in fantje, žene in dekleta, če vam vsiljujejo tako časopisje, ki taji božanstvo Kristusovo in hoče Kristusa napraviti za prvega anarhista, revolucionarja in komunist, potem vedite, da je greh, če tako časopisje naročate, podpirate in čitate. **Zavedajte se dobro in vendar spregledajte, da tem listom ne gre za zboljšanje vašega bednega in težkega položaja, marveč njih naloga je, da ubijejo v vaših dušah vero v Boga, Kristusa in v verske resnice sploh. Takšni časopisi so resnični volkovi v ovčjih oblačilih.** (Po Gorenjcu.)

Delavska stran

Dr. Aleš Ušeničnik:

„Quadragesimo anno“

O razmerju dela in kapitala.

O razmerju dela in kapitala naglašaja papež to načelo:

a) če kdo ne dela s svojim, se morata delo enega in snov drugega združiti, zakaj eno brez drugega ničesar ne zmore;

b) zmotno je, ali sami snovi ali samemu delu pripisovati, kar je učinek vzajemne dejavnosti obeh, in povsem krivično je, če kapital ali delo zanikuje dejavnost drugega in ves proizvod in donos sebi prisvaja;

c) vsakemu je treba dati svoj delež in poskrbeti da se bo vse porazdeljevanje gospodarskih dobrin uravnalo po pravcu socialne pravičnosti in občje blaginje.

Če je Leon XIII. dejal, da »ne izhaja naravno bogastvo od drugod kakor iz dela«, je to resnično, pravi Pij IX., a nič manj jasno ni, da bi bil ves trud prazen, če ne bi bil Bog dal naravnega bogastva in orodja, naravnih dobrin in sil.

Zato je isti Leon XIII. tudi dejal: »Ne snov ne more ničesar brez dela, ne delo brez snovi.« Po zakonu socialne pravičnosti ne sme en razred drugega izključevati od deleža dobrin. Proti temu zakonu greši razred bogatih, ki misli, da je pravi red tisti, ki daje vse njemu, delavcem nič, greši pa prav tako razred proletarcev, ki obsoja vsak pridobitek ali dohodek, ki ni iz dela, samo zato, ker je takšen, pa naj si bo te ali one vrste in naj si bo namestek za katerokoli opravilo v človeški družbi.

Mezdno razmerje.

Glede meznega razmerja pravi papež:

Mezdno razmerje samo po sebi ni krivično in nedovoljeno, res je pa v današnjih razmerah bolj primerno, ako se mezdna delovna pogodba nekoliko ublaži z družabno pogodbo, da bi bili tako delavci in uradniki po podjetjih udeleženi pri upravi ali tudi pri lasti in v neki meri deležni tudi dobička.

Nekateri »krščanski socialisti« so začeli učiti, da je mezdno razmerje človeka nevredno in za delavca krivično: razmerje med gospodarjem in delavcem da bi moralo biti takšno, kakor n. pr. v kaki trgovski družbi, kjer so člani družabniki in po razmerju dela in deleža deležni tudi dobička.

Papež priznava, da je želeli v današnjih razmerah nekaj podobnega tudi za delavce, toda da bi bila vsaka mezdna pogodba sama po sebi krivična, to pravi, »ni v skladu z resnico«.

Družabno razmerje, dostavimo mi, tudi ni vedno in povsod mogoče. Kako naj bo v takšnem razmerju n. pr. posel s kmečkim gospodarjem? ali dekla z gospodinjo? Da morajo gospodarji in gospodinje lepo z njimi ravnati, to je za kristjana jasno, ni pa mogoče, da bi bili »družabniki-solastniki« kmečkega posestva, hiše in hišne oprave. In vendar bodo razmere vedno takšne, da bodo nekateri potrebovali poslov.

O pravični plači.

Glede pravične plače delavcem papež uči:

a) da mora biti pravična plača toliko, da more delavec pošteno preživeti sebe in družino in si s pridnim

delom pridobiti sčasoma tudi neko družinsko imovino;

b) če v sedanjih razmerah to ni vedno mogoče, zahteva socialna pravičnost, da se te razmere čim prej tako preurede, da bo to mogoče;

c) seveda je prav, če tudi drugi družinski člani po svojih močeh prispevajo za skupnost, kakor je to videti zlasti po kmečkih družinah in tudi po mnogih družinah obrtnikov in malih trgovcev, a ne sme se zlorabiti mladost otrok in slabost žensk; zlasti matere naj opravljajo doma domača opravila in zloraba je, ki se mora na vsak način odpraviti, če mora tudi mati radi premajhne očetove plače iskati zaslužka zunaj doma in zanemarjati domača opravila, zlasti vzgojo otrok.

Papež opozarja na to, da ni mogoče vprašanja o plačah razrešiti kar na kratko-malo z zahtevo: delu vse, kar se je z njim proizvedlo!

Najprej delo ne more ničesar proizvesti brez snovi, torej ni ves proizvod proizvod dela.

Potem pa ima tudi delo individualen in socialen značaj. Delo ne more roditi sadov,

če se um, snov in delo ne združujejo; potem če socialni in pravni red dela ne štiti; knočno če se razne stroke, ki so med seboj odvisne, ne skladajo in vzajemno ne dopolnjujejo.

Zato je treba, ko se določa visokost plač, gledati na delavca in njegovo družino, a tudi na položaj podjetij in na zahteve obče blaginje.

Razredni boj.

Razredni boj papež odklanja, ker nasprotuje vzajemnosti, ki bi morala biti med gospodarji in delavci, priznava pa, da se v današnjih razdejanjih razmerah delavci lahko časih pošteno bore za svoje pravice, če se le združujejo sovražnosti in medsebojne mržnje.

Leon XIII. je dejal: Veliko zlo je, da si mnogi umišljajo, kakor da je nasprotje med delodajavci in delavci naravno in nujno in da torej razredni boj mora biti, ko je vendar resnica prav nasprotno ta, da narava hoče med njimi soglasje in edinstvo, kakor je soglasje in edinstvo med raznimi udi istega telesa. (Naša pot. Socialno vprašanje.)

„KORAJŽNO NA DAN!“

Kamnik, 20. jan. 1936.

Marksistični list »Delavec«, ki bi bil rad samo strokovni list, pa se kar ne more krotiti, je v 17. številki od dne 15. decembra 1935. priobčil tudi sledeči poziv:

Duh brezvernega komunizma.

»Cerkveni Vestnik« kamniške župnije za Advent in Božič 1935 je prinesel notico o zborovanju delavcev v Kamniku 10. novembra 1935, ali kakor pravi »Cerkveni vestnik«: »komunističnih delavcev«. V tej notici pravi, da se ni govorilo le o pravični razdelitvi zemskih dobrin, nego da se je govorilo tudi bogokletno o dogodkih našega odrešenja, napadalo se je krščansko usmerjene delavce itd. — Izjavljamo, da je uredništvo »Cerkvenega vestnika« nasedlo lažnjivemu poročevalcu. — Na tistem zborovanju delavcev v Kamniku 10. novembra 1935 se ni prav nič bogokletno govorilo »o dogodkih našega odrešenja«, in pozivamo tistega resnicoljuba, da pove »tiste bogokletne besede«, ki so bile izrečene. Bila je pač omenjena II. knjiga Beerove zgodovine socialnih bojev, kjer je zgodovinsko povedano o Jezusu Kristusu. V današnjem uvodniku je to nekoliko obširneje obrazloženo. — Ali je to bogokletstvo? — Laž je tudi, da se je napadalo krščansko usmerjene delavce«. — Pozivamo tistega, ki si upa povedati le eno tako besedo na krščan-

sko usmerjene delavce, da to stori. Baš nasprotno. Rečeno je bilo, da naj z njimi sodrugi prijateljsko govore, ker lepa beseda lepo mesto najde in bodo delavci sami spoznali, kam spadajo. Zato, gospodje, korajžno na dan! Značilno je pri častitih gospodih tudi to, da je vsak delavec, ki ni zadovoljen z današnjimi »dobrimi« mezdami, s postopanjem obratovodij napram delavcem, s kršenjem socialnih zakonov in to izrazi javno in glasno, takoj ožigosan kot komunističen delavec. Zares poceni so take obdolžitve. Značilne so za molilce 6. prošnje Očenaša, ki ga molijo vsak dan po nekolikokrat. — Kamniški delavec.

Pozvani odgovarjamo: »Kamniški delavec« v »Delavcu« ve in trdi, da se na dotičnem zborovanju delavcev v Kamniku ni govorilo bogokletno in poziva, da se povedo dotične bogokletne besede. Mi ga pa vprašamo, kaj so besede: »Kristus je bil nezakonski sin in ni bil toliko vreden, da bi se rodil v hiši, ampak je bil rojen v »štali«, kaj so te besede kot izraz neresnega in neznanstvenega govorenja, da celo bogokletnega govorenja. Da pa so bile te besede na dotičnem zborovanju resnično izgovorene, ne izpovedujejo le resne priče, ampak tudi sledeče dejstvo: Tajnik mladinske zveze g. Tone Fajfar je na sestanku krajevne organizacije Jugoslovanske strokovne zveze v Kamniku kmalu po tem opozoril enega izmed sklicateljev onega marksističnega zborovanja na omenjene besede, češ da

jih ni v Beerovi knjigi. On pa mu ni dal na to odgovora. Pač je vedel, zakaj. In navedimo še: »Levi razbojnik se je obrnil proč od Kristusa, pokazal je s tem, da je dosleden v svojem prepričanju.« (Pa menda ni hotel s tem reči, da je bil levi razbojnik prepričan marksist?!) Ali ni to norčevanje iz svetopisemskega poročila? — Dalje pravi »Delavec«, da se ni napadalo krščansko misleče delavstvo. Kaj pa besede: »Krščanski socialci molijo: Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Mi pa pravimo: Če bo Bog kruh dajal, ga ne bomo nič imeli. Mi si ga bomo sami zaslužili.« Kaj niso te besede napad na prepričanje krščanskega delavstva: da daje delu blagoslov Bog? Naj še omenimo, da je bil na vse te izpade govornikove na dotičnem zborovanju opozorjen sklicatelj in je tudi priznal, da se je govornik, ki je bil iz Ljubljane, spozabil. Zakaj sedaj ta »kamniški delavec« taji in celo poziva na odgovor? Naj tega »delavca« končno še na to opozorimo, ker bi rad poklicanim dajal dobre nauke, da najbrže ne pozna dobro Očenaša, ker 6. prošnja očenaša se glasi: »in ne vpelji nas v skušnjavo«, pisec pa je očitno mislil na peto prošnjo, ki se glasi: in odpusti nam naše dolge... — Torej resnicoljubni delavec vendarle priznava, da gre za nek dolg, nek pogrešek, ki ga je treba odpustiti. Dobro, samo prizna ga naj. Ne pa ga hkrati tajiti in hkrati pričakovati, da se vse pokrije s plaščem pozabljenja. Lepa reč: Eden lahko vse govori, drugi naj pa vse odpušča. Tako daleč pa zopet ne sega zapoved odpuščanja. Sicer pa vemo, da je prizadetim to neprijetno, in da nosi krivdo za one izpade nekdo, ki ni iz Izraela. Kaj pa mislimo o Beerovi II. knjigi socialnih bojev, naj pove ponatis članka na 1. strani Našega lista (po Gorenjcu). Tu je jasno in točno obrazloženo, da je bil Kristus vse kaj drugega kot ga slika Beer v svoji knjigi. Torej je sklicevanje na Beerovo knjigo toliko kot priti iz dežja pod kap. »O, da bi molčal...!«

Vaša bala

ni popolna
dokler ne obiščete
trgovine

**Jos. Senica,
Domžale**

podr. Moste,
Moravče, Sneberje

Superfosfat, fosfatno žlindro
in druga gnojila dobite v trgovini
JOS. SENICE, Domžale,
podr. Moste, Sneberje.

Z našega razgledišča

KOMENDA. V letu 1935. je bilo pri nas vse polno raznega gibanja. Ljudsko gibanje: Rojenih doma 59, med temi 1 ciganček in eden iz Tunic, 14 v ljubljanski bolnici, torej skupaj domačinov 71. Umrlo jih je 33, med temi 16 otrok, najstarejši je dočakal 85 let in 10 mesecev. Oklicanih je bilo 25, poročenih doma 12, drugod 3 pari. Obhajil je bilo 42.429. Naj reče kdo, kar hoče zoper štetje obhajil, resnica je, da le podaja neko sliko verskega udejstvovanja. Manj obhajil, manj verskega življenja! To drži. Lanski evharistični kongres je razgibal versko življenje po farah. V Komendi je bilo 6881 več obhajil kot prejšnje leto. To je sad evharističnega kongresa in priprave nanj. Samo meseca maja je bilo nad 6000 in junija nad 4000 obhajil.

Zivahno gibanje in vrvenje je bilo okoli farne cerkve od 1. aprila do 11. avgusta. Ves dohod k cerkvi in prostor pred cerkvijo je bil temeljito preurejen po načrtu arhitekta Plečnika. To so kopali in odvažali zemljo, privažali pa kamenje in pesek in cement, da je bilo vsak dan vse živo! Postavljen je bil pred cerkvijo krasen spomenik padlim vojakom v svetovni vojni 1914—1918, kakršnega gotovo ni nikjer drugje. Saj je na vrhu veliki železni zvon, ki so ga Komenčani poleg drugih dveh kupili leta 1918, ker jim je bila vojska pobrala bronaste zvonove. Na spomeniku, okroglem debelem stebru so vklesana imena s krvavimi črkami: Molite za zdravo pamet. Prav na vrhu zvona pa je lep bronast križ.

Še lepši kot spomenik padlim vojakom je evharistični svečnik, izklesan in sestavljen iz več kamenov. V svetilniku stoji bronast pozlačen kelih, iz keliha pa gleda električna žarnica, da je videti kot hostija, kadar gori. Gori pa vsako noč.

Zivahno gibanje je bilo pred velikim praznikom 11. avgusta, ko je prišel naš nadpastir škof dr. Gregor Rožman blagosloviti spomenik padlim vojakom in evharistični svetilnik. Dekleta so pletla vence in v soboto 10. avgusta je bilo krašenje posebno okoli cerkve. Vsak mlaj je na vrhu nosil velik pušelj, vsaka vas je naredila svojega. Kako lepa je bila slavnost 11. avgusta pa ne bom opisoval. Saj so časniki o nji obširno poročali. Tudi o velikem taboru popoldne ne govorim. Nad 7000 je bilo navzočih, govorila sta dr. Krek in dr. Natlačen, ki takrat še nista zavzemala visokega stališča, ki ga imata danes.

Poročila v časopisih so napotila obilo obiskovalcev, da so prihajali gledat spomenik padlim vojakom in evharistični svetilnik. Prve mesece skoraj ni bilo dneva, da ne bi bil prišel kdo pogledat.

Tudi letos bo pri nas živahno gibanje. Zgradili bomo nov Prosvetni dom. Kakšna korajža v sedanjih časih, kaj? Pa si obetamo popolnega uspeha!

V DOBU je v noči od 17. na 18. januarja bilo vlomljeno v prostore Hranilnice in sojilnice. Vlomilec je ubil dve šipi, odprl je omaro, kjer se hranijo stare hranilne knjižice, skušal je odpreti pult s pilo, katera se je zlomila na trdem pokrovu in je vsled tega moral opustiti svoje zločinsko delo. Vsled ropota je bil opozorjen cerkvenik, ki stanuje nasproti prostorov Hranilnice in po-

sojilnice, da nekaj v hiši ni v redu in je začel iskati kalivca nočnega miru, je pa postalo vlomilcu vroče ter jo je odkuril po isti poti v deževno noč, kakor je prišel noter. Škoda je, da je prekmalu odnesel pete.

V nedeljo 19. jan. je Kat. prosvetno društvo v Dobu priredilo predavanje v »Domu«. Prišel je predavat g. Andrej Gosar, minister n. r. in vseučiliški profesor iz Ljubljane. Dvorana je bila polna. Ob treh je zaigral tamburaški zbor par komadov, zapeli so pevci par pesmi in nato je toplo pozdravljen po predsedniku društva predaval g. Gosar o komunizmu. Predaval je poljudno, da so poslušalci lahko sledili.

STRANJE. Komaj smo vstopili v novo leto, se je že oglasila med nami nesreča. Dne 9. jan. je šel 75 letni Golob Blaž iz Županjih njiv št. 10 v hribe po seno. Senik leži precej oddaljen od domače hiše v Hudih koncih. Nazaj grede pa je mož padel. Ali ga je obšla slabost, ali ga je zadela kap, kdo bi vedel točno povedati? Padel je čez skalovje, skoro 30 m globoko in se ubil. Ker ga do včeraj ni bilo domov, so domači in sosedje šli iskat in ga našli že mrtvega. — Še malo iz poglavja o ljudskem gibanju v preteklem letu. Rojenih je bilo 41 otrok: 20 dečkov in 21 deklic, nezakonskih je bilo 5, eden je bil mrtev rojen. Oklicanih je bilo sedem doma, ena pa v Kamniški Bistrici. Umrlo jih je vseh skupaj 11, trije odrasli, ostali otroci, 6 moških in 5 žensk. Najstarejši je bil v 82. letu. Obhajanih je bilo nad 8000 vernikov.

Dne 19. jan. je umrl naš najstarejši župljan. Bil je to Balantič Jožef, Rebernikov stari oče iz Zagorice št. 9. Dosegel je častljivo starost 94 let. Mož je morebiti eden

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal
Jón Svensson S. J. (Dalje.)

Gledam na vse strani, splezam na vsak večji kamen in na vsak griček, da bi se bolj razgledal. Pa bilo je vse zastoj. Vendar poguma nisem zgubil. Bil sem prepričan, da bo moje prizadevanje končno uspelo.

Po dolgem iskanju izsledim nazadnje v svoje nepopisno veselje na južni strani pasočega se konja!

Ta pogled je vplival na moje srce kakor skrivnostni čar. Pot je šla navzdol, tako da mi ni bilo več tako težko.

Ko pridem konju tako blizu, da sem ga mogel natančno videti, me zopet nekaj zelo veselo iznenadi: opazim namreč, da je to eden izmed sivcev. Tako bomo odslej imenovali tega konja. — Izvrstni jeklenosivi konji iz Eyjafjörzurja so izmed najboljših islandskih.

Na mah obstanem: domislil sem se namreč, da nimam več pri sebi motvoza, ki sem ga bil prej rabil za vajeti. Saj je divji konj oddirjal z njim.

Ledenomrzlo me spreleti po hrbtu, kajti brez motvoza kot vajeti mi tudi najboljši konj nič ne pomaga. Naglo preiščem vse žepe in nazadnje v veliko srečo najdem dva komolca dolgo vrvico. Kako sem je bil vesel! Pa še ena težava je bila: kruto bi bilo privezati tako tanko vrvico konju za spodnjo čeljust. Ubogo žival bi lahko zelo ranila.

Kaj naj naredim? Mislim in mislim in se končno domislim, da bi iztrgal kos iz podloge svojega suknjica. — Kakor sem mislil, tako sem tudi storil. Zvijem dolgi kos blaga v vrv in ga potem privežem ob tanki motvoz: tako je bilo preskrbljeno za uzdo in za žvale.

Zdaj pa je bilo treba izvrstnega jeklenosivega jahanca ujeti!

Da ga ne bi Fidel v svoji gorečnosti z lajanjem preplašil, pokličem zvestega spremljevalca k sebi in mu skušam z znamenji in besedami dopovedati, da se mora krotiti ter se lepo in čedno vesti. — Ko sem ga tako opominjal, je neprestano in zelo pazno upiral svoje razumne oči vame in kakor vedno močno mahal z repom. To mi je bil jasen dokaz, da me mo-

dri pes razume. Dalje ga še poučim, da naj hodi za mano in nato grem polagoma in previdno proti pasočemu se konju.

O, da krasna žival le ne bi bila plaha in da mi ne ubeži — si mislim trepetaje in v strahu.

Ko se mu končno približam na kakih dvajset korakov, se neha pasti, se obrne z glavo počasi proti meni in me pozorno gleda. Bližam se mu prav nalahko... Tedaj se ponosna žival nenadoma obrne in zbeži dol po bregu...

O ti moj Bog, kaj naj zdaj storim? Da bi tekel za njim, mi ne bi nič koristilo, žival bi postala še plašnejša. Zato sem stal in zopet premišljeval. Mogoče se je bal Fidela? Zato odvedem psa za velik kamen, ki je bil tam blizu, in mu velim, naj leže in tam lepo in pokorno ostane, dokler ga ne pokličem. Bil je pokoren in šel sem naprej.

Komaj naredim par stopinj, se priplazi z repom med nogami za mano. Čeprav zelo nerad, mu prav ostro in s strogim obrazom zapovem, naj ostane tam. Fidel se vrže na hrbet in po-

med zadnjimi izmed tistih, ki so se v prejšnjih časih skrivali pred dolgotrajno in zato malo priljubljeno vojaško službo. Bil je »flihtingar«, kakor so tisti čas imenovali take sorte ljudi. Skrival se je v Kamniški Bistrici. Ljudje še vedo povedati, kako so neko noč zalotili orožniki njega in še enega njegovih tovarišev skrivačev. Mož pa je začel tarnati in stokati, da mora izvršiti še nekaj nujnega, odložljivega in neodložljivega. Orožnik mu je dovolil, naj to stvar kar brž opravi. Tedaj pa smuk skozi grmovje in vzela ga je noč in tema; grmovje pa je zakrilo vsako sled za njim. Nekateri hočejo vedeti tudi to, da je mož skozi vse življenje hranil orožnikove sponse, s katerimi je bil tisto noč zvezan. Naj bo, kakor hoče, resnica je ta, da je mož v svojem dolgem življenju mnogo prestal in preizkusil. Zdaj ga je iz vseh težav rešila smrt, Bog naj mu da večni pokoj! Vlogo najstarejše župljanke je pa sedaj prevzela 88 let stara Prelesnik Marija iz Slevega. Naj še ona dočaka dneve Rebernikovega očeta!

MORAVČE. V preteklem letu je bilo rojenih doma 107, v bolnici 30, skupaj 137, pokopanih je bilo v domači župniji 67, nekaj pa jih umrlo v bolnici in počivajo na ljubljanskem pokopališču. Porok smo imeli 20, oklicev pa 34. Župnija šteje po vojski manj rojstev, kakor pa jih je štela pred vojsko. V letih pred vojsko je doseglo število rojstev 160, da tudi 180. Pa je tudi število umrlih v zadnjih letih manjše, kot je bilo prejšnja leta. V prejšnjem stoletju 1800 do 1900 je znašalo število umrlih povprečno vsako leto 120, največ jih je umrlo l. 1889., ko je bilo mrličev 197, najmanj pa l. 1845., ko jih je umrlo 69. Od leta 1900 do 1910

pa je bilo mrličev povprečno na leto 113. Od 1910 do 1920 pa na leto le še 92. Od 1920 do 1930 pa samo po 81. Največ jih je v sedanjem stoletju umrlo leta 1921, ko je bilo mrličev 126, in leta 1918., ko jih je bilo 122. Leta 1921. je razsajala griža, zlasti med otroci, leta 1918. pa je kosila ljudi huda španska influenza. Najmanj pa jih je umrlo 1930, ko je bilo mrličev 52. Tudi letošnje leto smo zdravi, kajti dosedaj smo pokopali samo enega, pa še ta je šel naravnost med angele, ker je le dva dni živel na tem grešnem svetu.

O Kat. akciji in naši prosveti pa prihodnjič kako besedo.

ŠT. GOTARD. Ljudsko gibanje v preteklem letu zaznamuje nekaj markantnih potez. Rojenih je bilo 31 otrok, med temi 16 dečkov in 15 deklic, med rojenci so bili 4 nezakonski. Smrt je lani zelo prizanašala. V splošnem so bili ljudje zdravi, le v novembru se je pojavila davica, ki pa je zahtevala samo en smrtni slučaj. Med umrlihi je bilo 5 otrok pod petim letom starosti. Najstarejša ženska, ki je umrla, je bila stara 81 let, najstarejši moški pa 65 let. Mrliška matica, ki datira iz l. 1799 dalje, zaznamuje samo v l. 1819. deset mrličev. Poročenih je bilo doma 8 parov, oklicanih 12 parov. Najstarejši ženin je bil star 42 let, najmlajša nevesta 20 let, najstarejša nevesta pa 37 let. Med ženini je bil samo eden vdovec, star 41 let. Sv. obhajil je bilo 10.250. Priprava na evharistični kongres je pomnožila število sv. obhajil od lanskega leta za 1400.

MEKINJE. V preteklem letu je bilo pri nas rojenih 29 otrok, 4 pa so si izvolili Ljubljano za rojstni kraj, dasi po vsej pravici spadajo k nam. Število mrličev je znašalo 14 (najstarejši 86 let), število porok 9. — Ravno tedaj, ko je bil v tej zimi največji mraz — koncem adventa —, je v naših dušah vzkrla goraka pomlad: imeli smo sveti misijon pod vodstvom gg. misijonarjev dr. A. Zdešarja in Tom. Tavčarja. Povprečno po eno uro trajajoči misijonski govori so tako užigali, da so bili po splošni sodbi še prekratki. Žal pa se jih je tudi nekaj dobilo, kd se jim je zdela udeležba pri misijonu prevelika žrtev za nebesa, a niso pomislili, da se v nebesa ne da pripeljati na udobnih sedežih luksuznih avtomobilov, ampak da »nebeško kraljestvo silo trpi in da ga bodo le silni nase potegnili«. Gg. misijonarjema naj povrne Bog velik trud!

GROBLJE. — V Grobljah že dalje časa nismo imeli urejenega cerkvenega petja. Kar je odšel v večnost naš dolgoletni organist g. Zihel, smo si pomagali na razne načine. Toda, ker ni bilo nič stalnega, je cerkveno petje hiral. Pred dvema tedni je pa pričel z rednim vodstvom cerkvenega petja mladi konservatorist g. Gonza. Poleg umetnega petja se bo gojilo v bodoče zlasti tudi ljudsko petje, ki se je vernikom takoj pri prvih poskusih močno priljubilo. Pevski zbor se je pričel spopolnjevati in bo imel od sedaj redne vaje. — Dne 31. januarja je pri nas celodnevno češčenje. Zlasti zjutraj in zvečer je prišlo mnogo vernikov v cerkev. Pa tudi čez dan so bile stalne skupine pred Najsvetejšim. Bila sta na ta dan dva govora, zjutraj eden in zvečer pred sklepom eden.

moli vse štiri od sebe v znak kesanja in brezpogojne pokorščine. Nato zopet odidem. Ko grem nekaj časa, se obrnem in vidim zopet, da je Fidel zapustil svoj prostor za kamnom in da hrepeneče in tiho cvileč gleda za mano. S pretinjami mu zopet ukažem, naj ostane, kjer je bil. Tedaj dobra žival sede poleg kamna in gleda žalostno za mano.

Jaz pohitim naprej. Kmalu zapusti Fidel kljub vsem ukazom kamen in s ponovnimi odločnimi znamenji sem ga moral pripraviti do tega, da vsaj ne pride preblizu.

Nekoliko bolj spodaj se je bil konj zopet ustavil na trati z zelo visoko travo. Kar moči previdno se bližam zeleni ravni ter pri tem zdaj pa zdaj s pretečim mahanjem odženem Fidela, ki se mi je vedno bolj bližal.

Ko končno pridem do visoke trave, ležem na tla in se začnem plaziti po vseh štirih proti lepemu konju. Kmalu začutim v travi tiho šuštenje: bil je Fidel, ki je prišel prav do mene. A zdaj je bil previden, plazil se je popolnoma tiho za mano, ne da bi se sploh kaj oglasil. Ker je bil tako tih, sem ga pustil v miru.

Tedaj poprosim Boga in vse dobre duhove, naj mi pomorejo. — Ko se konju toliko približam, da me je lahko dobro slišal, začnem žvižgati na tisti posebni način, kakor delajo navadno na Islandskem, če hočejo uloviti plašljivega konja. Žvižgam v visokem glasu in zategnjeno, pazeč pri tem, da nikdar ne preneham. V veliko veselje kmalu zapazim, da glasovi učinkujejo kakor navadno: konj se neha pasti, dvigne glavo pokonci, gleda naravnost predse in stoji nepremično, kakor da je pričaran na prostor. Iz previdnosti sežem z levico nazaj in potisnem Fidela v globoko travo; nato počasi vstanem. Konj ni gledal ne na levo ne na desno in se ni prav nič premaknil.

Ne da bi prenehal z žvižganjem stojim v nekaj sekundah čisto zraven njega in mu položim roko na grivo... Dosegel sem, kar sem hotel. Zdaj je bil vjet. Potrepljem in pogladim ga po močnem vratu, da ga popolnoma pomirim; nato mu potisnem prav nalahko »vajeti« v gobec. Ko mu privedem kos blaga za spodnjo čeljust, potrese nekaj kratki začuden z glavo.

Takih žval dotlej še nikdar ni imel med zobmi.

Ne bi mi bilo mogoče popisati, kako polajšanega in srečnega sem se tedaj čutil; saj zdaj sem imel to, česar mi je bilo najbolj treba, namreč konja za ježo. In kako lep, močan in ognjevit konj je bil to!

Zahvalim Boga in trdno začnem upati, da najdem Manija.

Tudi Fidel je bil vesel. Zopet je lajal, poskakoval in rajal. Kajti ker je bil razumen, je prav dobro vedel, da bo zdaj treba pošteno teči. In to je bilo vedno njegovo veselje.

Takoj odvedem krasnega konja k nekemu kamnu. Od tu se mi je posrečilo zlesti mu na močni hrbet. Potem ga obrnem proti jugozapadu, ga udarim nekaterikrat z nogama v boke in tekel je voljno v smeri, kjer je moral biti moj ubogi, mali Mani — tam kje daleč, daleč.

Dasí sva šla navkreber, je dirjal plemeniti, izvrstni konj zelo hitro in Fidel je bil tako priden, da je tekel večinoma ne za nama, ampak pred nama.

(Dalje.)

KAMNIK. Gibanje prebivalstva. Prav za prav bi morali zapisati »mirovanje prebivalstva« oziroma še bolje: »izumiranje prebivalstva«. V kamniški župniji je bilo namreč v letu 1935. rojenih le 69, od teh v Ljubljani 7. Nezakonski je le eden, kar da sklepati na vse kaj drugega kot na visoko stopnjo npravnosti. Le med vojno je bilo število rojstev iz razumljivih razlogov manjše, sicer je pa to v zadnjih 200 letih najmanjše število. Umrlo jih je 44, kar je pa sploh najmanjša številka umrlih v zadnjih 200 letih. Torej je bilo na 4150 prebivalcev naše župnije lansko leto le za 25 prirastka. In če upoštevamo povprečno umrljivost zadnjih 10 let 55 — reči pa je treba, da je zelo nizka in da je Kamnik zdravo mesto —, je prirastek še manjši. Dejstvo, da rojstva leto za letom rapidno padajo, pa upravičeno vzbuja strah, da ni daleč letnica, ko bo število mrliških krst preseglo število zibelk. In tega nas je groza. — Svatovska pesem postaja vedno tišja. Porok je bilo v l. 1935.: doma 18, drugod 2.

Revne jaslice, v župni cerkvi so prava podoba betlehemske revščine, kar preveč. Treba je novih. Dekliška kongregacija si je že menda vzela za svojo nalogo oskrbeti za drug božič lepe nove.

Protituberkulozna liga bo z marcem pokazala svoj prvi vidni uspeh: ustanovitev in otvoritev dispanzerja. Gotovo bo dispanzer velika dobrota nele za Kamnik, ampak za ves okoliš. Z delom dispanzerja bi misel na protijetično delo prešla tudi med ljudstvo. Samo tega nas Bog obvari, da se ne bi tudi pri tem delu pojavila kakšna opredeljenost ali celo strankarstvo. Potem bomo takoj imeli celo vrsto nele medicinskih, ampak tudi političnih jetik: klerikalna, liberalna in pa morda še nacionalna in celo komunistična jetika.

Vincencijska konferenca v Kamniku, ki je od l. 1930. razdelila že za 37.000 dinarjev podpor, je za božič obdarovala zopet večje število najpotrebnejših. Tudi nekateri revnejši otroci so prejeli večji ali manjši dar v blagu. K temu je konferenci, ki je razpolagala že z zelo skromnimi sredstvi, pripomogel znaten dar notranjega ministra gosp. dr. Antona Korošca. Hvala mu, da kakor ni drugod ni pozabil tudi na kamniške uboge.

Zavzeli smo se, ko smo slišali zadnjo nedeljo s prižnice, da je farna cerkev v preteklem letu samo za električen tok izdala celih 2300 dinarjev. To naj vedo posebno tisti, ki govore, da župna cerkev — kot je to sicer mnogokje drugod — dobiva električni tok po znižani ceni ali celo zastonj.

Delavstvo po kamniških tovarnah kaže vedno bolj svojo pravo barvo, ki je bela ali pa rdeča. Pri volitvah obratnih zaupnikov tovarne Remec na Duplici je bilo v večini bela 4 : 2, v tovarni Titan pa je bil rezultat 3 : 3, presežek ima bela. Opažamo tudi, da postaja delavstvo vedno bolj važen činitelj vsega življenja, bodisi kulturnega bodisi političnega. To bo treba upoštevati. Delavstvo pa naj se zaveda, da je vsako omahovanje že izdajstvo.

Rudolf Smersu:

Nova strokovna delavska organizacija

I.

Nedavno se je ustanovila v Ljubljani nova delavska strokovna organizacija z imenom Zveza združenih delavcev. V svoji izjavi, ki jo je objavila v »Slovincu« dne 3. decembra 1935, pravi: »Nas je poklicalo v življenje slovensko katoliško delovno ljudstvo, da ga rešimo iz objema kapitalizma in marksizma in pripravimo pot za obnovo družabnega reda po evangeljskih naukih in po naukih papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«.

Ta dogodek smo z veseljem pozdravili vsi iskreni katoličani na Slovenskem. Ta dogodek je v naši kulturni zgodovini podoben nastopu škofa Mahniča, ki je z odločno gest onapraviel konec vsakemu slepomišljenju in cincanju, konec nedoslednosti in nergaštvu ter postavil pred vsakogar veliki in neizprosni: ali — ali; ali katolik ali liberalci, ali katolik ali socialist, ali za Kristusa ali proti njemu, ali po papeških okrožnicah ali brez njih in proti njim.

Prav tako je nova delavska organizacija presekala z vsakim slepomišljenjem, z vsakim koketiranjem z marksizmom in socializmom ter napovedala borbo vsaki načelni meglečnosti in nergaštvu, vsaki diktaturi enega stanu nad drugim, vsakemu netenju razrednega sovraštva, vsakemu smešenju cerkvenih naukov in duhovščine ter pokazala, da mora biti tudi delavska organizacija zgrajena na načelih, na trdnem temelju, ki ga ne bo razmajala prva sapica.

II.

Morebiti bo kdo rekel, saj vendar že imamo delavsko organizacijo, Jugoslovansko strokovno zvezo (JSZ). Čemu se je ustanovila še druga, nova delavska organizacija? Res, v Sloveniji smo imeli doslej samo JSZ. Toda vodstvo JSZ vodi svojo organizacijsko ladjo po takih nevarnih in kalnih vodah, da je postalo nujno potrebno, da prevzamejo novi ljudje krmilo te ladje v roke, in če to ne gre, da si stežejo novo ladjo in zajadrajajo pod jasno nebo in v čiste vode.

Preglejte pisanje časopisov in revij, ki jih je izdajala JSZ, Delavske pravice, Ognja, Mladega plamena in Besede. Tu je bilo nešteto napadov na orlovstvo — našo najlepšo organizacijo, kar smo jih sploh kdaj imeli, na slovenske voditelje, na »katoliške kapitaliste«, pri čemer se je kazalo na naše zadružništvo, ki mu po zaslugi dr. Janeza Ev. Kreka in njegovih naslednikov v Zadrudni zvezi težko najdeš primeru po uspehu in pomenu, na inozemske katoliške državnike Gil Roblesa, Dolfussa, Brünninga, Šrameka, na katoliške organizacije in katoliške stranke v drugih državah, na nemško krščansko strokovno organizacijo in na njen program, na centrum, na avstrijske krščanske strokovničarje in tako dalje brez konca in kraja, smešili so papeža in njegove nauke, zlasti njegovo zamisel stanovske ureditve družbe, omalovažujoče pisali o našem velikem vodji dr. Janezu Evangelistu Kreku, propagirali in zagovarjali pa vse

Kmetijsko-gospodarski tečaj za prosvetna društva: Kamnik, Mekinje, Nevlje, Stranje in Tunjice se namerava prirediti od 15. do 19. marca v Kamniku. Naj bi člani imenovanih društev se za stvar zavzeli in svoje želje glede celotne prireditve preko svojih društev sporočili društvu »Kamnik« v Kamniku. Izrazila se je tudi želja za kmečko-gospodinjiski tečaj za dekleta. Pa za letos bo zato že malo pozno. Drugo leto pa.

vrste marksizem in kolektivizem kljub vsej jasni obsodbi marksizma in kolektivizma v okrožnici »Quadragesimo anno«.

III.

»Religiozni socializem, krščanski socializem so protislovni izrazi; nihče ne more biti obenem dober katoličan in pravi socialist.« Tako pravi jasno in določno papež Pij XI. v svoji okrožnici »Quadragesimo anno«.

In vendar, kaj vidimo? Uradno glasilo JSZ »Delavska pravica« dan za dnem, v vsaki številki ponavlja ta obsojeni izraz. Celo nekako s poudarkom. Zares, ali ni to upor zoper cerkveno oblast?

V »Kresu« smo o tem že pisali in samo veseli nas, da je naše seme padlo na rodovitna tla in da so iz naše zemlje vstali Mahničevi borci, ki so znova postavili pred slovensko javnost vprašanje: ali — ali! Dve fronti se ustvarjata in se v borbi zaostrojeta: za Cerkev in proti njej, za papeža in proti njemu. In tudi slovensko delavstvo se mora odločiti in zapustiti megleno sredino. Danes ni več čas, da bi človek tičal z eno nogo v krščanstvu, z drugo pa n. pr. v socializmu. Komur ugaja socializem, naj bo socialist, toda odkrit, kdor pa hoče biti kristjan, naj bo kristjan, toda cel in dosleden.

IV.

Mnogo se jih je trudilo, da bi prišlo pri JSZ do izprememb. Bilo pa je vse zastonj. Vodstvo je odklanjalo vse nasvete, vse vplive, odklanjalo duhovne voditelje, odklanjalo druge osebe, ki bi rade delale. Vodstva ni bilo mogoče spremeniti, ker je imelo in ima radi svojih nedemokratskih pravil ogromno moč v rokah in volja delegatov skoraj ne more priti do izraza. Na občnem zboru JSZ ima namreč vsak član in namestnik načelstva po en glas; samo po en glas ima pa tudi vsak delegat, ki zastopa po 30 članov. Na ta način uvidelni delegati niso seveda mogli nikdar ničesar spremeniti in izboljšati; njihov glas je bil glas vpjočega v puščavi.

Radi tega so se od JSZ najprej ločili krščanski nameščenci. Začeli so s svojo organizacijo in v njej združili z malimi izjemami vse krščanske nameščence v Sloveniji. Tudi ti so hoteli še vedno sodelovati z JSZ in so se z njo dolgo pogajali. Bilo pa je nemogoče sprejeti pogoje, ki jih je kategorično diktirala JSZ. Nič manj kot to je namreč zahtevala, da se nova nameščenska organizacija, ki šteje danes že preko 600 članov, popolnoma ukloni nekaterim delavskim strokovnim tajnikom, svojo organizacijo likvidira ter s svojimi člani korporativno prestopi v nameščensko organizacijo JSZ, ki kljub dolgoletnemu obstoju šteje danes reci in piši 50 članov. Ne le to, da likvidira, tudi povsem opustiti bi morala svoje delo za korist zasebnih nameščencev v smislu katoliškega svetovnega nazora in po smernicah papeških okrožnic ter se v vsem podrediti direktivam vodstva JSZ.

Po zgledu nameščencev so se končno osamosvojili tudi delavci, ki žele več dela in hočejo v svojem gibanju strogo izvajati načela papeževe okrožnice. Ustanovili so »Zvezo združenih delavcev«, (Sedež ima v Ljubljani, Velika čolnarska 7/I.) ki se razširja po vsej Sloveniji. Nova organizacija dobro ve, da bo delavstvo doseglo v Sloveniji uspehe le, če bo imelo za program svoje upravičene borbe prava načela in pravo taktiko, za katero se bo zavzelo tudi celotno slovensko organizirano krščansko ljudstvo. (Ponatis iz »Kresa«.)

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

STRIČKOVA POŠTA

Jeraj Filip in drugi Vodičani: Pa ga Vodičani le pihneta! Poglejte! Med rešilci naših ugank najdemo same Vodičane. Le še tako naprej, pa bomo vedno večji prijatelji! Nekateri se pritožujete, da vam letos manjka prave zimske zabave. Snega ni in sankati pa smučati in po ledu drsati se res ne morete. Pomislimo pa: če bi bilo letos padlo že toliko snega, kolikor je dežja, bi bilo pa tudi že marsikaj narobe. Ali ne? Vsem najlepše pozdrave in pri ugankah dosti zabave.

*

Pepci Kveder: Le pridno se drži našega koticčka, tako bo prav. Upam, da boš našla v njem vedno dovolj zabave in veselja. Striček se bo potrudil, da bo vedno v koticčku naše kramljanje prijetno in tudi poučno.

PUST SE JE PRIKLATIL

Pust se je na vas priklatil in z ljudmi se je pobratil: Strašno so za njim drveli, vsi noretli so začeli...

Šele sveta Pepelnica jim izresnila je lica: Komaj sebe so spoznali, svojih del se sramovali...

MALI JAPONSKI MUČENCI

Dne 5. svečana praznuje sv. Cerkev spomin na 26 japonskih mučencev, ki so leta 1593. prelili svojo kri za Kristusa. Nas zanimajo danes samo trije najmlajši. To so pa njih imena: Anton, Ludovik in Tomaž. Pravijo, da so bili ti trije fantiči mašni strežniki ali kakor navadno pravimo, ministranti.

Umreti je hudo. Tudi mučeniška smrt, kakor je sama na sebi nekaj lepega, je nekaj hudega. Če ne za mučence same, pa vsaj za njihove starše. Umevno je, da so starši malega Antona jokali, ko so zvedeli, da bodo morali izgubiti svojega dobrega Tončka. Pa kako je znal mali Tonček svoje starše lepo potolažiti! »Jaz bom za vas pri Bogu prosil. Vi pa nikar ne jokajte nad menoj, ampak raje nad ubogimi, zaslepljenimi neverniki. Naj oni nikar ne mislijo, da vam ni všeč, če moram jaz umreti za Boga.«

Vsi trije dečki so začeli moliti oz. peti svetopisemsko pesem: »Hvalite, dečki, Gospoda — hvalite ime Gospodovo!« prepeli so ves ta slavospev in začeli peti končno hvalnico: »Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu.« Zadnji del so pa zapeli že tam pri ljubem Bogu, tam v večnosti...

NAŠIM MASNIM STREŽNIKOM

Ker ste brali besedo o malih japonskih mašnih strežnikih, se zdi stričku kar prav, da se tudi z vami v svojem koticčku malo pomeni. Ali se kaj zavedate, kako imenitna je vaša služba? Vi pomagate mašniku pri njegovem najsvetejšem opravilu, pri daritvi sv. maše. Ne imenuje se vaše opravilo zastonj angelska služba. Ali se zavedate globokega pomena teh besedi? Ali se obnašate vsaj malo tako, da je angelom vaše vedenje prijetno in dopadljivo? Kakšna je vaša beseda? Najprvo, kadar izgovarjate pri božji službi latinsko besedilo? Ali izgovarjate jasno, glasno in razločno? Ali morebiti samo malo zagodete in zamrmrate, ker besedila točno ne znate, ali ste ga morebiti že napol pozabili? Kakšno je vaše obnašanje in govorjenje v družbi z drugimi dečki? Ali se tudi zunaj cerkve zavedate, da je vaša služba zares angelska služba? Kako se vedete v zakristiji, ko čakate na začetek božje službe? Naj bi ne bilo nikomur v pohujšanje! Ali opravljate svojo službo le v skrbi za časni zaslužek, za denar, ali mar ne bolj iz ljubezni do Boga? Kako pa, ali radi pristopate tudi k angelski mizi?

Še tole bi vas rad vprašal: Ali znate tudi slovenske odgovore pri delitvi sv. obhajila, pri litanijah in pri drugih cerkvenih pobožnostih?

Glejte vedno, da boste vzorni fantje, ponos vašim staršem, radost vašim dušnim pastirjem. Striček pride večkrat tudi med duhovnike in ne bi rad slišal, da se duhovni gospodje čez vas pritožujejo. Tudi kakšnega pisemca iz vaših vrst bi se striček zelo razveselil.

SREČA

Pravijo, da je bilo to v tistih dneh, ko je hodila sreča po svetu še v človeški podobi in postavi. Bila je kar čedna, okroglolična, srčkana in prijetkana deklica. Kar si še morete misliti zraven lepih in sladkih imen, vse ji še lahko zraven pritaknete. Vse ljudi je imela enako rada in tudi njo so vsi ljudje zelo radi videli v svoji sredi. Prostost je ljubila nad vse. Zato se tudi ni dala nikdar ujeti in se ne nikamor zapreti. Kadar je kdo mislil, da jo je dobil v svojo pest, se mu je kratkoinmalo izmuznila, zaklicala mu je v slovo: »Ne boš me ne!« in že je nikjer več ni bilo.

Ljudje so jo prosili različnih darov. Za kar so jo prosili, vse jim je drage volje naklonila.

»Daj mi vsega dosti,« jo je prosil eden in mu je dala vsega, kar je hotel in še več. »Naj bom vedno brez vseh skrbi!« je mledoval drugi, tretji je želel: »Čuvaj me vsake nezgode!« pa se je že oglašal četrti: »Dosti denarja bi hotel imeti!« Peti je povedal: »Daj mi vso čast in slavo!«, šesti se je priporočal za moč, kakršne nima nihče na svetu, in sedmi je dejal: »Tako naj živim, kakor hoče Bog in upam, da bom tako najbolj srečen, miren in zadovoljen.«

Sreča se je vsakemu posebej nasmehnila in je dala vsakemu, kar je hotel, želel in prosil.

Prvi ni bil srečen. Imel je res vsega dosti. Bil je bogat, imel je mogočno posestvo in veliko glav živine, tako da so ga za njegovo srečo vsi zavidali. Pa je imel tudi dosti nesreč, obiskala ga je cela dolga vrsta bolezni, zakaj hotel je imeti vsega dosti. Drugi je bil brez vseh skrbi. Nekaj časa je bil kar srečen in zadovoljen, potem pa mu je postalo življenje dolgočasno in je zavidal tiste, ki so imeli vse polno skrbi na svojih ramah. Tretjemu, ki je živel na tej božji zemlji brez vsake nezgode je zrastle v prsih trdo in neusmiljeno srce. Zato so ga drugi sovražili. Ni imel prijatelja v vsej soseščini, nikomur ni mogel zaupati, nikjer se ni čutil varnega. Četrti je imel dosti denarja, pa je prišla v deželo lakota in si tudi za drag denar ni mogel kupiti, kar je potreboval za živež, pa je moral vsled lakote prezgodaj umreti. Dokler je pa živel med ljudmi, ni imel mirne urice, ker je živel v večnem strahu pred roparji in razbojniki in tatovi. Peti je našel celo mero slave in časti, zadovoljen pa nikdar ni bil, ker ni mogel trpeti poleg sebe cele vrste drugih, ki so jih ljudje tudi slavili in častili, ker so čast pač zaslužili. Oni s svojo neizmerno močjo pa spet ni bil zadovoljen in srečen, ko je videl, da se ga vse boji in ne more nikjer najti resničnega in odkritosrčnega prijatelja.

Najbolj srečen in zadovoljen je bil zadnji. Vsega je imel za potrebe vsakdanjega življenja kar zadosti. Bogat ni bil, siromak pa tudi ne. Živel je v miru s svojimi sosedi in bil povsod spoštovan. Ko je umrl, kakor vsi drugi, so ljudje še dolgo žalovali za njim. Tu in tam je mož našel mir in srečo in zadovoljnost v svojem Bogu.

*

Iz šole. Zakaj se pa danes nisi učila? — Ker sem bila bolna. — Takooo? Od kedar pa? — Zbolela sem že v Jordanu pri Jezusovem krstu.

Iz deklamacije: Grdobe grde, paglave, masti ste vredni leskove! Kdor v srcu tičice lovi, ta v gnezdu svojem priden ni...

Mama: Janezek! — Janezek: Kaj pa je? — Mama: I, zakaj pa že ne vstaneš? — Janezek: Še spim.

Zmeda. Mihec pripoveduje zgodbo o stvarjenju sveta: »Peti dan je Bog rekel: Naj bodo ribe pod nebom in ptice v vodi.«

Zareklo se mu je. Učitelj: Kje si bil pa včeraj, Pavle? — Pavle: Bolan sem bil. — Učitelj: Zakaj pa si bil bolan? — Pavle: Nalagé nisem spisal.

JANKO JE PO SVETU HODIL

Janko je po svetu hodil,
željno srečo je iskal,
ves je širni svet prebrodil,
sreče ni nikjer spoznal.

Tožen se domov je vračal,
blodil trudno dan in noč.
»Kdo mi bo ves trud poplačal?«
sam pri sebi vzdihujoč.

Na domači zemlji sveti
stopil spet je v božji hram,
bil pri maši je deveti —
kaj je neki slišal tam?

»V Bogu našel vir boš sreče,«
Janko —, pazi —, pazi —, čuj! —
»Neumorno in ljubeče
voljo božjo izvršuj!«

UGANKE**UGANKA S ŠTEVILKAMI**

Za poskušnjo naj vam zastavim še eno podobno uganko, kakor ste jo imeli že v prvi številki.

Takole:

8 9 10 12 14 5 11 3 12 13 4 8 7 13 6 7
13 6 13 12 13 14 6 15 1 2 12

Pomoč za rešitev:

1 2 3 4 5 6 7 jesenski gozdni sedež,
8 9 10 daje svetlobo,
11 12 13 14 15 skupno ime za roparske
živali v množini.

Pravilna rešitev vam bo povedala znane besede iz sv. evangelija.

Svoje posrečene rešitve pošljite do 20. februarja na naslov: Stric Podgorski p. Stahovica pri Kamniku.

REŠITEV UGANKE

v 12. številki leta 1935.

Vaša dva znanca sta: Parkelj, Nikolaj.
Pravilno jo je rešila samo Pepca Kveder iz Gorice pri Moravčah.

Iz 1. številke Našega lista.

Pomožni besedi: Belgija, norčavost.

Rešitev: Veselo, srečno in blagoslovljeno novo leto!

Pravilno so rešili: Jeraj Filip in Zerovnik Stanislav, oba iz Vodice, Ramovš Kristina in Franciška iz Kosez pri Vodich.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI
in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**
v **VELIKEM MENGSU**

(cesta na Moste)

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

SASTANEK FANTOV KA V GROBLJAH

Zadnjega sestanka fantov KA za kamniško in moravško dekanijo se je udeležilo posebno častno število fantov. Vseh je bilo 135. Iz posameznih župnij so se udeležili: Vodice 24, Komenda 12, Tunjice 2, Kamnik 2, Mekinje 1, Homec 16, Dob 22, Ihan 20, Domžale 10, Mengeš 10, Moravče 9, Brdo 4, Krašnja 3. Čeprav naši sestanki KA niso namenjeni masi naših fantov, ampak samo izbranim, ki se tudi doma udeležujejo sestankov KA, je vendar nastalo neko tekmovanje med fanti posameznih župnij glede števila udeležbe. Radi tega bo zanimivo, če bomo prinašali v bodoče procentualno udeležbo iz posameznih župnij.

Na zadnjem sestanku je predaval zopet g. dr. K. Capuder in sicer o sovražnikih Cerkve v prvih treh stolet-

jih. Posebno zanimivo je bilo, da je podal g. predavatelj pravno ozadje preganjanja kristjanov v teh stoletjih, kako so posamezni rimski cesarji utemeljevali preganjanje.

Pri razgovoru po predavanju so se spet omenjale velike letošnje prireditve v Mariboru, kamor pojdejo naši fantje s kolesi, ter stiški dnevi. Glede fantovskega glasila Kresa se je omenilo, da je okrožje sklenilo, da bodo odseki pobirali od svojih članov članarino in vsak član bo dobival list gratis.

Prihodnji sestanek fantov KA iz kamniške in moravške dekanije v Grobljah, dne 9. februarja!

Prihodnji sestanek se bo vršil spet ob pol 10 dopoldne v veliki dvorani Društvenega doma v Grobljah. Izkaznice!

Božična noč pastorke (Konec.)

Na edinem križpotu ne daleč od doma naj ne hodi v temi skozi sicer ozki gozd, v katerem grozi še odraslemu zabloda. Hosto naj obide na desno in bo preko brvi doma.

Solznih oči je čul usmiljeni mož zahvalo z obljubo, da bo naprosila ob priliki očeta, ki mu bo sigurno vrnil tako čudno zgubljeni seksar.

Mohor je krenil nazaj. Julčka je odkrevsala domov, polna hvaležnosti, da je naletela vsaj na enega človeka, ki ji je skazal največjo dobroto v skrajni sili. Čakal jo je sicer hud odgovor pred mačeho, kod se je mudila tako dolgo, a kaj to v primeri s prvotno grozečim popolnim neuspehom. Sklenila je, da bo povedala vse po resnici. Oče jo bo že zagovarjal in ščitil na sveto noč.

Lahka ji je bila pot, čeravno se je mračilo z vso naglico, ker je že pričelo snežiti in je vrtuljil veter snežinke v kolobarjih. Brez vsake utrujenosti je bila prišepala na križpot, od koder bi se naj po Mahorjevem nasvetu ognila gošče. Ubogala je, zavila na desno krog gozdiča in zašla bolj na celo v sneg. Temnilo se je, a kolikor toliko je še videla, da bo kmalu pri brvi, preko nje in potem še navkreber v Trnovo.

Sneg je naletaval v gostih kosmičih, ki so zastirali vid, pa je le ugotovila s palico, da je tik pri brvi globokostругega potoka. Za brv je bilo pač po eni strani obtesano bruno ter zavarovano z enim držajem za desno roko. Pretipala je hloed in ugotovila na njem led. Previdno je obesila kljuko palice na držaj. Z desnico se je oprijela trdno spodnjega konca palice, sključila še bolj pohabljen nogo in nekako drsala po oledeneli brvi, držeč se z desno roko za palico na

držaju in opirajoč se z levico na brv. Itak trhli držaj je bil za lahen oprijem in ne za naslon celega telesa. Do sredine brvi je šlo po sreči. Pri podporniku držaja se je kljuka palice zapletla. Julčka jo je skušala izmotati z obema rokama, pri tem ji je odreklo ravnotežje v nogah. V strahu pred padcem v globino se je oprijela v zadnjem hipu palice, ta je pritisnila držaj, ki se je prelomil in potegnill za seboj v oledenelo strugo nesrečno sirotle. Za njo je še priletel držajev podpornik, kojega žrebelj na gornjem koncu se je zasadil do glave žrtvi v tilnik in končal še trohico življenja, katerega je pustil v telesu padec na glavo.

*

Na božično jutro so iskali siroto povsod, le pod brvjo ne, ker tamkaj je hodil le malokdo. Šele čevljar Mohor je pojasnil prijatelju pri cerkvi, kaj se je zgodilo njegovemu otroku na poti v vas in kak nasvet ji je dal pri slovesu.

Pobrali so jo seve že dolgo mrtvo iz oledenelega potoka. V nedrijah sta bila skrbno spravljena žafran in muškaplet vsak v svojem papirčku.

Doslej mirnega in pohlevnega Blaža je do dna jeze razburkala opazka žene:

»Dobro je, da jo je poklical Bog s tako lahko smrtjo k sebi. Bolje bi bilo, da se je to zgodilo na kak drug dan in ne ravno na sveto noč. Sedaj bodo dolžili mene, da sem jo jaz napodila v smrt.«

Od tega izreka naprej je okušala z obrestmi vred pisana mati pogostokrat od moževe roke, kar je skozi leta na sirov in brezsrčen način posojala nedolžni in po njeni krivdi pohabljeni pastoriki.